

Rokkarista lähihoitajaksi -podcast

Juontaja: Jutta Valkeinen	(V)
Juontaja: Tomi Oravainen	(O)
Haastateltava: Tumppi Varonen	(T)
Haastateltava: Mikko Mähönen	(M)
Tuntematon puhuja	(X)

T: *Tahdon rakastella sinua* syntyi niin, että Ari tuli Italian-matkalta ja oli siellä ilmeisesti Patti Smithin konsertissa tavannut primadonnan ja ihastunut tähän. Hän kynäili sitten tämän laulun Suomessa siitä kaipuusta.

T: Senhän piti Pellen laulaa, mutta päädyttiin siihen, että se sopi minun äänelleni paremmin. Näin minä sen sitten lauloin, ja siitä tuli hitti. Se oli täysi yllätys. Hieno biisi jo kaikin puolin, vaikka sen olisi laulanut Pelle. Minä jouduin laulamaan sen.

(Musiikkia)

V: Työtänäkyvissä.fi-vlogissa ja -podcasteissa käsittelemme muun muassa Uudenmaan TE-toimiston toimintaa ja palveluita.

(Musiikkia)

O: Näin Tumppi Varonen muistelee, kuinka syntyi hitti *Tahdon rakastella sinua* vuonna 1979. Bändi oli tuolloin Pelle Miljoona & 1980. Tumppi on pitkän linjan rokkari. Soittaminen oli hänen unelma-ammattinsa jo pikkupoikana. Tässä jaksossa kuulemme Tumpin rock-työläisen tiestä ja hänen muista urapoluistaan, jotka ovat vieneet Tumpin esimerkiksi makkaratehtaalle ja muutaman muun työn kautta hoitoalalle ja lopulta opiskelemaan lähihoitajaksi.

V: Pesunkestävän rokkarin vastapainoksi meillä on Uudenmaan TE-toimiston surffari mukana podcastissa eli palvelupäällikkö Mikko Mähönen. Mikon kanssa me keskustelemme siitä, minkälaisia koulutuksia meillä on tarjolla TE-toimistolla ja pohdimme myös sitä, että ammattitaidon jatkuva kehittäminen on sitä tätä päivää.

O: Teemanamme on elinikäinen oppiminen. Tämä on Uudenmaan TE-toimiston podcast Työtä näkyvissä. Tässä vieressäni on Jutta Valkeinen.

V: Ja oppaana mukana Tomi Oravainen. Tervetuloa kuuntelemaan Uudenmaan TE-toimiston podcastia Työtä näkyvissä.

O: Ja nyt Sörnäisten laitakaduille.

(Sumutorvi)

O: Me ollaan täällä Hakaniemessä melkein Sörkan laitakaupungilla. Vieressä istuu Tumppi Varonen, ja käsittelemme tässä podcastissa ja tässä haastattelussa sitä, että miten punkkarista ja muusikosta tuli myös lähihoitaja. Pohdimme tällaisia ura- ja ammattikysymyksiä. Olet tehnyt monia hommia: laulaja, rumpali, basisti, kirjailija, lähihoitaja. Tässä on vain muutamia esimerkkejä. Miten olet päätenyt näihin hommiin, tai miten olet valinnut töitä?

T: Joo. Nuorena minulla oli selvää, että tulen soittamaan jotain instrumenttia. Missä ja milloin ja miten – en tiedä, mutta soitin rumpuja vähän ja bassoa ja lauloin myös. Sitten äitivainaan, joka oli karjalainen, sanoi: ”Toi on kiva homma toi soittaminen, mutta millä sinä elätät itsesi?” Hän sanoi sen hyvällä, sillä sain lainaksi näitä soittimia, joilla sitten soitin, ja maksoin muodollisesti äidilleni takaisin, kun olin töissä. Näin ollen jouduin hakemaan töitä, ja ensimmäisiä työpaikkoja oli Karjakunta tuolla Lautatarhankadulla, Sörnäisissä myös muuten. Sinne sitten vuonna -73 hommiin makkaratehtaalalle.

O: Olet 50-luvun helsinkiläisiä, 50-luvulla syntynyt. Mitkä olivat silloin pikku-Tuomon unelma-ammatteja?

T: Tämmöiset moottoritaksit, jotka siihen aikaan kulkivat – kulkevat edelleenkin, tosin säästölinjalla varmaan – Korkeasaareen ja Mustikkamaalle. En puhu lautoista vaan niistä moottoritakseista, 50-paikkaisista. Halusin sellaisen kuljettajaksi tai ainakin narupojaksi. Jossain vaiheessa oli poliisi ja sitten tietenkin tuomoinen rock-tähti, mutta silloin en vielä tiennyt, miten sinne mennään, miten niihin hommiin mennään.

O: Miten sinä menit?

T: En ole ikinä rock-tähteyteen päässyt, enkä halua välttämättä siihen. Olen enemmänkin ollut semmoinen rock-työläinen. Olen punnertanut, me olemme treenanneet, olen löytänyt oikeita kavereita, ja sitten on käynyt myös tuuria siinä mielessä, että esimerkiksi ensimmäinen levytys vuonna -77 oli Love Recordsille kiitos Atte Blomin, joka otti meidät Love Recordsiin. Teimme *Ei tää lama mun päähän käy* -sinkun. Sitten taas hyvä tuuri jatkui ja oma yrittäminen. Tapasin taas uusia kavereita, ja teimme musiikkia, ja se kelpasi sitten jopa kansalle.

(Sumutorvi)

O: Ari Taskisen kanssa perustitte aikanaan Problemsin. Miten ajatus siitä, että haluatte oman bändin, syntyi?

T: Meillä oli Problemsia ennen vuodesta -73 lähtien semmoinen bändi kuin Näköhäiriö, ja Taskinen astui remmiin muistaakseni -75 ja Stefan Piesnack. Stefu meni sitten punkin aikoina 76–77 soittamaan Keitetty hauki -yhtyeeseen, mutta Taskinen jäi kanssani, ja teimme sitten bändin. Nimi Problems tuli osittain Sex Pistolsin yhdestä biisistä, mutta valitsimme sen sen takia, että meillä oli todella paljon ongelmia laitteiden kanssa. Meillä oli vanha italialainen Geloso-vahvistin, joka paukkui välillä monta kertaa siellä Punk Housesa, ja meillä oli laitteet aina rikki. Niin tuota se oli Problems se.

O: Kerroit tuossa, kun juttelimme aiemmin, että yksi semmoinen tärkeä bändi, jota luonnehdit ikään kuin kodiksi, on tämä Pelle Miljoona & 1980. Niin mikä on tehnyt siitä sinulle niin tärkeän?

T: Pelle tuli Haminasta tuonne näkövammaisten ammattikouluun suorittamaan siviilipalvelushommaa, ja pyysin häntä tuonne Punk Houseen, että hän voisi tuoda laulukamansa ja rumpunsa sinne: ”Tuu vaan.” Ja taas uusi rengas tuli, ja sitten Rubberduck Jones kitaraan. Se oli kuin perhe tavallaan. Me liikuimme yhdessä ja koisimme siellä Punk Housesessa. Jaoimme ilot ja surut ja, mikä tärkeintä, teimme musiikkia yhdessä. Kiersimme sitten Suomea aika pienillä liksoilla, mutta se fiilis oli tärkein. En ole ikinä enää tavannut semmoista yhteishenkeä, joka silloin oli. Se oli räiskivää mutta hyvin antoisaa.

O: Olet kuitenkin elättänyt itsesi musiikilla enemmän tai vähemmän. Oletko kokenut joskus, että musiikki on työtäsi, hyvää työtä? Tai miten olet mieltänyt, kun olet tehnyt musiikkia urasi aikana?

T: Olen mieltänyt sen musiikin hyväksi työksi sillä lailla, että on ollut faneja, jotka ovat tulleet kiittämään jälkeensä, ovat tulleet kiittämään vuosikymmenienkin jälkeen, että joku tietty kappale on vaikuttanut heidän elämäänsä tai he ovat soittaneet sitä häissään tai hautajaisissa tai rippijuhlissa tai jossain valmistajaisissa. Se on... Ja sitten olen käyttänyt myös terapeutteina välineenä Diakkarin ammattikoulussa yhden

pienen kauden musiikkia. Olen tuonut esiin sen, että ujouden voi voittaa musiikilla, ja olen onnistunut siinä kiitos niiden oppilaiden.

O: Silloin, kun teit sitä enemmän tai vähemmän täysipäiväisesti, millaisia päiviä ne olivat? Mikä siinä oli hyvää ja mikä huonoa?

T: Autossa istuminen oli huonoa tietenkin ja varsinkin talvella. Kaikki ymmärtävät, että liukkaat pimeät tiet, räntää tulee välillä, välillä on pakkasta, auto hyytyy ja jäätyy sisältä, ikkunat huuruuntuvat. Keikkapaikkojen takahuoneet, yösoitot, yöruokailut, kehnot majoitustilat. Hyvää on se niin sanottu takaisinsaanti yleisöltä ja se, että kaverit saavat tehdä musiikkiansa, saavat soittaa, saavat eläytyä, saavat voittaa pelon, ja kyllähän se rahakin tuo sitten semmoista tyydytystä varsinkin, kun sitten voi maksaa vuokrat ja safkat.

O: Millainen kynnyks ujours on sinulle ollut?

T: Hirveä kynnyks. Siis se alkoi tällaisen tappelun jälkeen, semmoisen, johon en olisi ollut halukas. Jouduin tavallaan luovuttamaan. Yksi parhaista sen aikaisista kavereistani teki sellaisen iskun vyön alle, jota ei voinut oikein käsittää. Siitä lähtien olen ollut vähän semmoinen arka, ja luulen, että kaikki muukin on johtunut siitä. Jos nyt joutuisin kaivelemaan psykologille jotain, niin sehän on se. Kyllä, kun sen muistaa niin todella hyvin. En voi syyttää koulua enkä mitään tällaisia. Tai voin itse asiassa ihan lyhyesti vain. Koulussahan ei esiinnytty – siellä kuunneltiin. Ainakin meidän koulussamme sanottiin, että räkänokasta mies tulee, mutta ei tyhjännaurajasta. Emme ole niin kuin Italiassa, jossa ihmiset elää ja luo. Meidät oli vaiennettu aika hyvin. Oma esiintuominen oli tavallaan vähän huonoa. Kyllä olen kärsinyt siitä ja käyttänyt senkin takia jotain päihteitä ja alkoholia ihan liikaakin.

(Kellonsoitto, musiikkia)

V: Lisätietoa yrityksille, yrittäjille, työnhakijoille ja alanvaihtajille suunnatuista palveluista löydät osoitteesta te-palvelut.fi.

O: Jatketaan Tumpin kanssa vielä podcastimme lopuksi, jolloin hän kertoo enemmän lähihoitajan uravalinnastaan.

V: Seuraavaksi palvelupäällikkö Mikko Mähönen kertoo meille, mitä tukea TE-toimistolla on tarjota uran kehittämisen suhteen. Yllättävän harva tietää, että Uudenmaan TE-toimisto tarjoaa useita satoja koulutuksia vuosittain ja näiden koulutusten jälkeen mahdollisuus työllistymiseen on erittäin hyvä.

(Kellonsoitto)

V: Tässä istun palvelupäällikkö Mikko Mähösen kanssa täällä Uudenmaan TE-toimiston Pasilan aulassa asiakassohvilla. Oletko itse ollut asiakkaana TE-toimistossa?

M: Valmistumisen jälkeen ehdin olla noin kolme kuukautta, ennen kuin sitten itse asiassa sain täältä töitä. Sitä ennen työskentelin kulttuurialalla ja siitä sitten muutaman työttömyyskuukauden jälkeen hyppäsin työhallinnon hommiin.

V: Mitä sanoisit koulutustemme laadusta? Minkälainen maine niillä on, ja mikä omasta mielestäsi on se todellinen laatu?

M: Tähän on aika helppo vastata. Koulutuspalvelumme ovat mainettaan parempia, ja työvoimakoulutuksillamme on hirvittävän hyvät työllisyysvaikutukset – erityisesti yhteishankintakoulutuksilla, joita toteutetaan yritysten kanssa eli rekrykoulutuksilla ja erityisesti myös F.E.C-koulutuksilla. Tällaisilla koulutuksilla, joissa tehdään hyvin tiivistä työnantajayhteistyötä, työllistyminen on erinomainen. Puhumme parhaimmillaan siitä, että noin 90–100 prosenttia osallistujista työllistyy kohdeyritykseen.

V: Se on kyllä todella kunnioitettava luku, eivätkä tuosta kyllä välttämättä kuule paljon TE-toimiston ulkopuoliset. Onko tässä vuosien saatossa jotain tämmöistä vakiokoulutusta, joka on aina toiminut hyvin tai johon porukka jonottaa? Tuleeko tästä lähimenneisyydestä mieleen jokin tosi suosittu koulutus, joka on ollut myös toimiva?

M: Kaikista suosituimpia meillä ovat nämä entiset KEKO-koulutukset eli nykyisin F.E.C-koulutukset, jotka ovat lähtökohtaisesti korkeakoulutetuille suunnattuja ja joissa tehdään hyvin pitkä pätkä töitä yhteistyöyri-tyksessä yleensä tämmöisessä projektiluontoisessa työtehtävässä. Työvoimakoulutuksenahan ne toteutetaan, mutta käytännössä ne ovat hyvin pitkälle työskentelyä kohdeyrityksessä. Näihin on moninkertainen määrä hakijoita verrattuna aloituspaikkoihin, ja näistä työllistytään erittäin hyvin. F.E.C-koulutukset ylipää-tään ovat hirvittävän suosittuja ja myös hirvittävän vaikuttavia.

V: Miten koulutustarpeita kartoitetaan tai paikannetaan? Mistä lähtee se impulssi siihen, kun lähdetään kehittämään uutta koulutusta?

M: No siihen on aika monta eri väylää. Mehän käymme jatkuvasti palveluntuottajiemme kanssa keskustelua siitä, minkälaisia tarpeita siellä oppilaitoskentällä on. Oppilaitokset ja koulutuspalvelujen tuottajat monesti välittävät työnantajakentältä meille paljon tietoa. Teemme työnantajajärjestöjen kanssa hyvin paljon yhteistyötä. Lähtökohtaisesti tämmöiset itse hankitut koulutukset eli esimerkiksi rekrykoulutukset ja F.E.C-koulutukset lähtevät sieltä yrityskentän tarpeista. Kun puhutaan yhteishankintakoulutuksesta, yleensä se on se työnantaja, joka sen impulssin laittaa liikkeelle. Kun he eivät esimerkiksi löydä avoimilta työmarkki-noilta itselleen sopivia työnhakijoita, he sitten koulutuspalvelun tuottajan kanssa lähtevät tämmöistä koulu-tuspalvelua suunnittelemaan ja tarjoavat sitä meille, ja sen sitten ELY-keskus hankkii. Väyliä on hirvittävän monenlaisia, ja kyllä ne järjestettävät koulutukset perustuvat siihen työmarkkinatilanteeseen. Jos avoimilta markkinoilta ei työntekijöitä löydy, niitä on koulutettava niitä työntekijöitä. Aika vähän teemme sellaisille aloille, joissa sitä valmista työntekijämassaa niin sanotusti on. Kyllä ne siitä työmarkkinatarpeesta aina läh-tevät.

V: Työmarkkinat tosiaan muuttuvat jatkuvasti, ja se tarve muuttuu ja elää. Kuinka nopeasti tämmöinen koulutus saadaan pystyyn, kun uusi tarve ilmenee? Onko prosessi mielestäsi sopivan nopea?

M: Tämä on taas sellainen asia, joka riippuu hirveästi siitä koulutustuotteesta. Jos se on tutkintoon johtavaa koulutusta, se suunnitellaan yleensä oppilaitosten kanssa noin puolen vuoden sykleissä. Näitä on meillä hirvittävän paljon. Kun puhutaan itse hankittavista koulutuksista, kuten rekrykoulutuksesta tai jo olemassa olevan työvoiman kouluttamisesta eli täsmäkoulutuksista, hyvin nopeallakin aikataululla saadaan kyllä siitä työnantajan ja palveluntuottajan tekemästä esityksestä ryhmä kasaan. Tietysti aina on säätämistä, ja jos hakijoita koulutuksiin ei löydy, joudumme hakuajoja ja muita pikkuisen pidentämään. Kyllä muutamassa kuukaudessa yleensä saamme ryhmän kasaan, jos tarve ilmenee ja tarve on nopea. Eli aika ripeästi pys-tymme kyllä toimimaan.

(Kellonsoitto)

V: Omaehtoinen opiskelu on TE-toimiston suosituimpia palveluita, ja siitä tulee myös negatiivistakin pa-lautetta suuntaamme, kun hakijat ihmettelevät, mikäli ei tulekaan tukea. Meillä on nyrkkisääntönä, että koskaan ei ole liian aikaista ottaa yhteyttä TE-toimistoon, kun miettii omaehtoista opiskelua. Mikä Mikko on kokemuksesi siitä, mikä on yleisin syy sille, että tukiratkaisu onkin yllättäen kielteinen?

M: Kyllä se on sen asiantuntijan tekemän arvion mukainen koulutustarve. Omaehtoisessa opiskelussa ja sen tukemisessahan on vaatimuksena se, että todetaan ihan selkeä koulutustarve, eli pohjakoulutus ja työko-kemus eivät ole semmoisia, että niillä pystyisi työllistymään avoimille työmarkkinoille. Nämähän ovat hirve-än työmarkkinatilannesidonnaisia asioita myös, mutta kyllä lähtisin siitä, että se on se koulutustarve. Oike-

astaa sama koskee myös työvoimakoulutuksia, joihin TE-toimisto tekee valinnat. Kyllä se yleisin hylkäyssyy on se, että sitä koulutustarvetta ei varsinaisesti ole tai jollain muulla siihen koulutukseen valittavalla on enemmän koulutustarvetta. Omaehtoisessa [opiskelussa] lähtökohtaisesti se on varmaankin se, että sitä koulutustarvetta ei ole todennettu. Omaehtoisen opiskelun tukemisessa on hyvä myös huomioida se, että se on harkinnanvarainen tuki, ja se on myös viimesijainen tukimuoto, jota opiskeluun tarjotaan. Aikuiskoulutustuki ja opintotuki monesti ovat ensisijaisempia muotoja tukea opiskelua.

V: Tämän podcastin vieraana on Tumpi Varonen, joka sanoo haluavansa jatkuvasti oppia lisää, mutta joitakin ihmisiä voi ehkä jopa ahdistaa tällainen jatkuva uuden opettelu ja sen vaatiminen. Onko sellaisia työpaikkoja enää, että voisi vedota siihen, että kymmenen vuoden päästä kutsuu eläke ja mitään uutta ei enää tarvitse opiskella?

M: No joo. Kyllähän tämä meidän yhteiskuntamme on aika kovaa vauhtia menossa siihen suuntaan, että tällaisesta kovan luokan osaamista arvostetaan koko ajan enemmän ja enemmän. Työmarkkinat ja koulutusmarkkinat ovat liikkumassa hyvin vahvasti siihen suuntaan, että tutkinto ei välttämättä enää ole se, jota tarkastellaan, vaan nimenomaan osaaminen. Tällaisesta tutkintoyhteiskunnasta ollaan pikkuhiljaa siirtymässä osaamisyhteiskuntaa kohti, ja se myös näkyy aika vahvasti työelämässä. Erityisesti isoilla työnantajilla alkaa olla omia osaamisjärjestelmiä, omia osaamisen tunnistamisen järjestelmiä ja mittareita. Kyllä se työelämä on vaan siirtymässä siihen jatkuvaan oppimiseen koko ajan enemmän ja enemmän. Tietysti se prosessi on hidas, ja joillain aloilla se kestää kauemmin kuin toisilla, mutta kyllä semmoinen elinikäinen ja jatkuva oppiminen alkaa olla arkipäivää vähän alalla kuin alalla. Pikkuhiljaa semmoinen stagnaattisuus alkaa kaikilta toimialoilta ehkä poistumaan, ja työelämävaatimukset osaamisen kannalta ehkä myös pikkuisen kovenevat.

V: Miten näet, riittääkö myös työnantajilta ymmärrystä siihen, että työntekijän pitää panostaa ja hänen on pidettävä osaamistaan yllä?

M: Tämä on varmaan semmoinen asia, että tämä vaihtelee ja riippuu hirveästi työnantajasta ja toimialasta, jolla työskennellään, mutta kyllä näkisin, että työnantajilla on motivaatiota myös panostaa henkilökuntansa osaamiseen. Se näkyy muun muassa siinä, kuinka paljon teemme täsmäkoulutusta eli toisin sanoen koulutusta, joka on yhdessä työnantajan kanssa meidän rahoittamamme ja jossa koulutetaan olemassa olevaa työvoimaa esimerkiksi uusiin tehtäviin tai kehitetään yrityksen toimintaa koulutuksen kautta. Kyllä se näkyy siinä koulutustarjonnassammekin, että työnantajilla on motivaatiota kehittää henkilökuntansa osaamista. Näkisin niin, että tämä on myös semmoinen asia, joka on aika kovassa kehityksessä ja prosessissa tällä hetkellä. Halutaan osaavampaa, ammattitaitoisempaa työvoimaa. Kyllä työnantajillakin on tällä hetkellä aika kova motivaatio henkilökuntansa osaamista kehittää.

V: Miten itse Mikko suhtaudut tähän elinikäiseen oppimiseen? Mikä oli unelmatyösi pienenä, ja miltä se näyttää tulevaisuudessa?

M: No joo. Unelmatöitani on oikeastaan ollut kaksi. Olen halunnut kokiksi ja historian tutkijaksi. Toisessa kävin aika lähellä, kun opiskelin historiaa Tampereen yliopistossa aikanaan. Siitä olisi ollut yksi reitti tähän tutkijantyöhön, ja sitä olen osittain myös ennen työhallinnon uraani tehnyt. Itse ehkä suhtaudun siihen niin, että tässä meidänkin hommassa pitää olla aika ajan hermolla siitä, mitä työmarkkinoilla ja työkentällä tapahtuu. Kuten tässä on tullut todettua, aika vahvasti ollaan liikkumassa semmoiseen osaamisyhteiskuntaan entistä enemmän. Tämä on semmoinen asia, että meidän kaikkien ehkä pitää vähän herätä siihen, että työelämämmekin on nykyään jatkuvaa itsensä kehittämistä, oppimista ja osaamisen kehittämistä. Kyllä se on vaan nykypäivää. Erityisesti tällaisessa tietoyhteiskunnassa, jossa elämme, se on vähän myös vaatimus. Semmoinen tietynlainen stagnaattisuus ja paikallaan oleminen eivät valitettavasti oikein enää meillä riitä. Erityisesti tehtävissä, joissa puhutaan kovan luokan asiantuntijatasoista hommissa, pitää olla valmis myös siihen itsensä kehittämiseen ja myös omaehtoiseen itsensä kehittämiseen. Työntekijätaitojen ja oman asi-

antuntijuuden kehittäminen on toisaalta työnantajan vastuulla, mutta jokaisella meillä itsellämme on vastuu siitä, että pidämme omasta osaamisestamme huolta. Pelkästään kumpaakaan tahoa ei voi vastuuttaa siitä, että hommat luistavat ja osaaminen on riittävää, vaan vastuu on oikeastaan kaikilla. Yhteiskunnallakin on tässä oma roolinsa. Meillähän on tässä yhteiskunnassa paljonkin instansseja, jotka tukevat sekä työnantajia, työntekijöitä että työnhakijoita siinä, että osaaminen on riittävällä tasolla. Kyllä näkisin, että tämä on Suomessa ainakin liikkumassa tosi hyvään suuntaan. Meillä on tämä ymmärretty ja meillä myös pidetään tästä valtion toimestakin mielestäni erittäin hyvää huolta tällä hetkellä.

(Kellonsoitto)

V: Jos kiinnostuit TE-palveluiden tarjoamista koulutuksista tai vaikka omaehtoisesta opiskelusta, lisätietoa löydät osoitteesta te-palvelut.fi

O: Tumpppi Varonen on hyvä esimerkki elinikäisestä oppijasta. Vuonna 2001 Tumpppi valmistui lähihoitajaksi. Entä miten kypsä ajatus lähihoitajan urasta, ja miltä tuntui saada tutkintopaperi kouraan? Tai mitä rokkava lähihoitaja haluaisi tehdä seuraavaksi?

(Sumutorvi)

O: Päädyit lähihoitajaksi tuossa 2000-luvun alussa. Miten ajatus lähihoitajan urasta syntyi?

T: Joo. Nuorempana kokeilin kaikennäköisiä hommia. Olen ollut Nurmisella rekkoja tyhjentämässä, olen ajanut trukkia, olen ollut margariinitehtaalla sulattajana ja nuorempana makkaratehtaalla, niin kuin kerroin. Aloitin sairaalauran vahtimestarina, ja siitä etenin lääkintäväkiksi, ja jouduin tai pääsin tuonne obduktiosastolle obduktioapulaiseksi. Tein sitä kolme kuukautta, tuurasin yhtä miestä siellä. Preparoin ruumiita ja tällä lailla Marian sairaalassa. Se oli mielenkiintoista hommaa ja hyvin opettavaista. Siitä sitten takasin röntgenin kautta päivitykseen. Kuljettelin potilaita ja autoin kipsauksessa ja tein tämmöistä kaikennäköistä mielenkiintoista duunia. Sitten tuli taas soittohommia välillä. Sanotaanko, että vuosiakin olin pelkästään soittajana. 2001 hakeuduin kouluun. Ajattelin, että olisi kiva saada joku semmoinen tutkinto. Hakeuduin kouluun, vaikka se tuntui aika kovalta palalta, mutta se oli hienoa, kun pääsin sinne kouluun. Se lähti menemään itsestään. Se kuului sitten elämään. Ajoin siinä ajokortinkin vanhemmalla iällä. Valmistuin 2003, ja se oli ihan hieno fiilis, että oli se todistus messissä ja sillä lailla se ammattitaito, jota voi vielä duunissa kartuttaa. Sitten huomasin, että se oli avain työpaikkoihin.

O: Kun puhuit tuosta ujoudesta, niin miten sitten, kun lähihoitajan työssä pitää kohdata koko ajan uusia ihmisiä? Miten sen uisuuden kanssa?

T: Se on erilaista. Minua aina jännitti esiintyminen; se, että mokaa jotain ja sitten seisoo siinä ja kaikki katsovat sinua. Tosin rock-musiikissa on se, kuten Dannykin tietää, että siinä saa heilua. Sillä voi peittää sitä ujoutta, mutta minulla oli se sillä lailla, että minullahan hengitys salpaantui ja kurkkua kuristi. Se ei ollut pelkkää tommoista fyysistä tärinää tai tällä tavalla. Jännitin etukäteen ja sain päänsärkyjä siitä. Ei nyt mitään migreeniä, mutta tuli semmoinen aika paha lockdown.

O: Vaikuttiko sekin siihen, että mietit sitten tähän oheen jotain muuta hommaa?

T: Joo, koska aina, kun olin keikoilla ja palasin himaan... Sanotaan, että jos oli vaikka neljäkin keikkaa ja olin tietenkin lieventänyt alkoholilla sitä jännitystä ja jotain, niin mietin aina siinä autossa, kun katsoin pimeää – oltiin tuolla jossain Heinolan kohdalla ja vielä oli pari sataa kilometriä Helsinkiin –, että tämä on viimeinen kerta, kun istun tässä autossa. En jaksa enää. Onneksi tommoiseen jännitykseenkin on nykyään aika hyvin lääkkeitä. Se on aika lailla itsestä kiinni. Lopetin sitten alkoholinkäytön 2001 silloin, kun hakeuduin tuonne Diakkari-kouluun, ihan totaalaisesti. Minä kyllästyin siihen.

O: Muistatko sitä, kun olit saanut koulutuksen lähihoitajan hommiin, millainen oli ensimmäinen työpäivä?

(Sumutorvi)

T: Joo. Menin Auroraan muistaakseni, Auroran suljetulle osastolle töihin. Olin siinä opastuksessa noin neljäviisi päivää. Eihän siinä itse asiassa tarvinnut tehdä mitään, kun ei saanut tehdä mitään. Se oli semmoista ajan tappamista vain ja sitä, että katsoi, miten ihmispoloisia käsitellään. Minulla oli kuitenkin lähihoitajana jo sillä tavalla kokemusta siitä lääkintävaksin hommasta. Minähän olin siellä akuutissa päivystyksessä ja röntgenissä nähnyt yhtä ja toista. Entinen ruumiinavaaja ei pahemmin hätkähtänyt.

X: Kaikki oli jo nähty.

T: Kaikki oli jo periaatteessa nähty ihan, sanotaanko, pohjia myöten.

O: Lähihoitajana, kun olet töissä, miten ihmiset reagoivat, kun he tunnistavatkin sinut, että ”Oho, tuossa on Tumppi Varonen”?

T: Sen yritän sanoa... Kun kysytään: ”Ooks sä rock-tähti? Miten sä nyt töissä oot?”, sanon: ”Ei, kun rockyöläinen. Tämä on työtä siinä missä muukin tai se niin sanottu soittaminen. Pitäähän tässä nyt hommia tehdä.” Yleensä yritän patkäistä sen jutun, mutta onhan se aina kivaa, että joku kaunis hoitaja tulee moikkaamaan ja tuolla lailla. Mieluummin niin, kuin että joku sanoisi: ”Hei, sä oot ihan kusipää.”

(Vihellys)

O: Mitä neuvoja antaisit esimerkiksi nuorille tai ihmisille, jotka miettivät, että pitäisikö vaihtaa uraa?

T: Kannattaa ensin miettiä, pystyykö kehittämään sitä omaa ammattia siellä, missä on, ja vaihtaa sisäisesti talossa. Ei kannata lähteä kuin rusakko yöpaikaltaan sen takia, että aidan takana olisi ruoho vihreämpää, koska on mahdollista kurssittautua ja pitää työpaikkansa. Voi myös pyytää virkavapaata. Se on yksi keino. Myös osa-aikaisesti voi tehdä töitä jossain tai tehdä ylimääräisesti joitain vuoroja siinä haavepaikassa. Tietenkin joihinkin pitää uida sataprosenttisesti sisään, mutta siinä pitää miettiä se, että haluaako todellakin. Aina kannattaa laskea kymmeneen ja ottaa selvää ja perehtyä siihen asiaan – tehdä toisin kuin minä. Olen välillä mokannut ja jättänyt hyviä työpaikkoja. Se kaduttaa kyllä.

O: *Mun tie* kuuluu myös Problems-klassikoihin, mutta millaisia suunnitelmia sinulla vielä on? Onko jotain työtä, jota haluaisit kokeilla?

T: Joo. Tuottajan hommia studiossa. Sitä haluaisin kokeilla ihan vaikka näin kesällä. Ajattelin lähihoitajarintamalle mennä yhden – saanko sanoa – Seuren kautta tekemään keikkoja akuuttiosastoille, koska minulla on kuitenkin annettavaa ja mielenkiintoa ja haluan oppia vielä lisää. Sitten minun pitäisi oppia tuo englanti kunnolla, oikein sillä lailla todella kunnolla. Haluan vihdoin ymmärtää, mitä ulkomaalaiset rokkarit laulavat.

(Sumutorvi)

V: Podcastimme lähentelee loppuaan. Isot kiitokset mielenkiintoisista haastatteluista Tumppi Varoselle ja Mikko Mähöselle! Teemana oli elinikäinen oppiminen. Mitä muuten Tomi itse olet mieltä elinikäisestä oppimisesta? Kuulostaako hurjan hienolta vai pelottavalta?

O: Ehkä jotain siltä väliltä. Ehkä se ei ole mikään mörkö, kuten se halutaan joskus nähdä, vaan kyse on ehkä ennen kaikkea avoimesta asenteesta. Jatkossakin varmasti pärjää avoimella mielellä ja uteliaisuudella.

V: Jos mieltä kutkuttaa tämän tyyppiset kysymykset, kannattaa kurkata meidän blogiin. Osoite on työtänäkyvissä.fi. Meidän asiantuntijamme kertovat siellä työstä, työelämästä ja palveluistamme monesta eri näkökulmasta. Iso kiitos, että olit mukana! Ensi kertaan.

O: Moi!

V: Moi!

(Kellonsoitto, musiikkia)

V: Työtänäkyvissä.fi-vlogissa ja -podcasteissa käsittelemme muun muassa Uudenmaan TE-toimiston toimintaa ja palveluita.

(Musiikkia)

[Podcast päättyy.]